

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 29 september 2016*

”Begäran om förhandsavgörande — Regionala förordningar som inför kostnadsfri distribution av el som producerats från förnybara energikällor inom systemen i den aktuella regionen — Åtskillnad beroende på varifrån den gröna elen kommer — Artiklarna 28 och 30 EG — Fri rörlighet för varor — Direktiv 2001/77/EG — Artiklarna 3 och 4 — Nationella mekanismer till stöd för produktion av grön el — Direktiv 2003/54/EG — Artiklarna 3 och 20 — Direktiv 96/92/EG — Artiklarna 3 och 16 — Inre marknaden för el — Tillträde till distributionssystemen på icke-diskriminerande avgiftsvillkor — Skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster — Bristande proportionalitet”

I mål C-492/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Nederländskspråkig förstainstansdomstol i Bryssel, Belgien) genom beslut av den 2 september 2014, som inkom till domstolen den 5 november 2014, i målet

Essent Belgium NV

mot

Vlaams Gewest,

Inter-Energa,

IVEG,

Infrac West,

Provinciale Brabantse Energiemaatschappij CVBA (PBE),

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG),

ytterligare deltagare i rättegången:

Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening Antwerpen (IMEA),

Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening in West- en Oost-Vlaanderen (IMEWO),

Intercommunale Vereniging voor Energielevering in Midden-Vlaanderen (Intergem),

Intercommunale Vereniging voor de Energiedistributie in de Kempen en het Antwerpse (IVEKA),

Iverlek,

* Rättegångsspråk: nederländska.

Gaselwest CVBA,

Sibelgas CVBA,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna C. Toader, A. Rosas, A. Prechal (referent) och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 19 november 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Essent Belgium NV, genom D. Haverbeke och W. Vandorpe, advokaten,
- Vlaams Gewest och VREG, genom S. Vernailen, advocaat,
- Republiken Grekland, genom S. Lekkou och V. Pelekou, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom E. Manhaeve, G. Wilms och O. Beynet, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 14 april 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 12, 28 och 30 EG, samt av artikel 3.1 och 3.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG (EUT L 176, 2003, s. 37, och rättelse i EUT L 16, 2004, s. 74).
- 2 Respektive begäran har framställts i mål mellan Essent Belgium NV och Vlaams Gewest (Regionen Flandern, Belgien) m.fl. Förfarandet rör Vlaams Gewests utomobligatoriska skadeståndsansvar på grund av att nämnda region har antagit successiva regionala förordningar som begränsar nyttjandet av den kostnadsfria distributionen inom distributionssystemen i den regionen till att, i ett första skede, endast gälla för el som producerats från förnybara energikällor (nedan kallad grön el), vilken direkt överförs till nämnda distributionssystem av de produktionsanläggningar som är anslutna till dessa distributionssystem, och till att, i ett andra skede, endast gälla för grön el som av produktionsanläggningarna direkt överförs till distributionssystem i hela den medlemsstat som nämnda region är en del av.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2001/77/EG

3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el (EGT L 283, 2001, s. 33) upphävdes från och med den 1 januari 2012 genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77 och 2003/30/EG (EUT L 140, 2009, s. 16). Med hänsyn till tidpunkten för de omständigheter som är i fråga i det nationella målet, är det emellertid bestämmelserna i direktiv 2001/77 som i förevarande fall ska beaktas.

4 Skälen 1–3 och 14 i direktiv 2001/77 hade följande lydelse:

”(1) Möjligheten att använda förnybara energikällor utnyttjas i dag inte till fullo i gemenskapen. Gemenskapen anser att behovet att främja förnybara energikällor är en prioriterad åtgärd eftersom deras användning bidrar till miljöskydd och hållbar utveckling. Dessutom kan detta också skapa lokal sysselsättning, ha en positiv inverkan på social sammanhållning, bidra till försörjningstryggheten och göra det möjligt att uppfylla målen från Kyoto snabbare. Det är därför nödvändigt att se till att denna möjlighet utnyttjas bättre inom ramen för den inre marknaden för el.

(2) Främjande av el producerad från förnybara energikällor är en viktig prioritering för gemenskapen, såsom beskrivs i vitboken om förnybara energikällor ..., av skäl som hänför sig till att trygga energiförsörjningen och diversifiera energitillförseln, skydda miljön och främja den sociala och ekonomiska sammanhållningen. ...

(3) Den ökade användningen av el producerad från förnybara energikällor utgör en viktig del av det åtgärds paket som behövs för att uppfylla Kyoto-protokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och av varje politiskt åtgärds paket för att uppfylla ytterligare åtaganden.

...

(14) Medlemsstaterna har olika stödmekanismer på nationell nivå för förnybara energikällor, bland annat gröna certifikat, investeringsstöd, skattebefrielser eller skattelättnader, skatteåterbetalningar och system med direkt prisstöd. Ett viktigt medel att uppnå detta direktivs mål är att garantera att dessa mekanismer fungerar väl till dess att ett rättsligt ramverk på gemenskapsnivå blir operativt, för att bibehålla investerarnas förtroende.”

5 I artikel 1 i direktiv 2001/77 föreskrevs följande:

”Syftet med detta direktiv är att främja en ökning av de förnybara energikällornas bidrag till elproduktionen på den inre marknaden för el och att skapa en grund för ett framtida rättsligt ramverk på gemenskapsnivå för detta.”

6 I artikel 3.1 och 3.2 i direktivet föreskrevs följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att främja en ökad användning av el producerad från förnybara energikällor i enlighet med de nationella vägledande mål som avses i punkt 2. Dessa åtgärder skall stå i proportion till det uppställda målet.

2. Senast den 27 oktober 2002 och därefter vart femte år skall medlemsstaterna anta och offentliggöra en rapport med nationella vägledande mål för den framtida användningen av el producerad från förnybara energikällor uttryckt som en procentuell andel av elanvändningen för de följande tio åren. ... När målen fram till 2010 fastställs skall medlemsstaterna

— ta hänsyn till de referensvärden som återfinns i bilagan, och

— se till att dessa mål är förenliga med de nationella åtaganden som gjorts i samband med gemenskapens åtaganden rörande klimatförändringar i enlighet med Kyoto-protokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar.”

7 Artikel 4 i samma direktiv hade rubriken ”Stödsystem”. Punkt 1 i den artikeln hade följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i [EG]-fördraget skall [Europeiska] kommissionen utvärdera tillämpningen av de system som används i medlemsstaterna, enligt vilka en elproducent får direkt eller indirekt stöd enligt offentliga myndigheters bestämmelser, och som skulle kunna ha en begränsande effekt på handeln, på grundval av att systemen bidrar till målen i artiklarna 6 och 174 i fördraget.”

8 Artikel 7 i direktiv 2001/77 hade rubriken ”Nätfrågor”. I den artikeln föreskrevs följande:

”1. Utan att det påverkar nätets tillförlitlighet och säkerhet skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de som ansvarar för drift av överföringsnät och distributionsnät inom deras territorium garanterar överföring och distribution av el producerad från förnybara energikällor. De kan dessutom ge prioriterat tillträde till nätet för el producerad från förnybara energikällor. Då de som ansvarar för driften av överföringsnätet avgör inmatningsordningen mellan produktionsanläggningarna skall de prioritera anläggningar som använder förnybara energikällor, i den mån driften av det nationella elsystemet tillåter det.

2. Medlemsstaterna skall inrätta ett rättsligt ramverk eller kräva att de som ansvarar för drift av överföringsnät och distributionsnät utarbetar och offentliggör standardiserade regler om vem som skall stå för kostnaderna för sådana tekniska anpassningar, t.ex. nätanslutningar och nätförstärkningar, som behövs för att ansluta nya elproducenter som skall mata nätet med el producerad från förnybara energikällor.

...

3. När så är lämpligt får medlemsstaterna kräva att de som ansvarar för drift av överföringsnät och distributionsnät delvis eller till fullo övertar de kostnader som avses i punkt 2.

...

6. Medlemsstaterna skall se till att uttag av överförings- och distributionsavgifter inte diskriminerar el från förnybara energikällor, särskilt el från förnybara energikällor som producerats i randområden såsom öregioner och regioner med låg befolkningstäthet.

När så är lämpligt skall medlemsstaterna upprätta ett rättsligt ramverk eller ålägga dem som ansvarar för drift av överföringssystem och distributionssystem att se till att avgifter som tas ut för överföring och distribution av el från anläggningar som använder förnybara energikällor återspeglar realiserbara kostnadsfördelar som resulterar av anläggningens anslutning till nätet. Sådana kostnadsfördelar kan uppstå genom direkt användning av ett lågspänningsnät.

...”

Direktiv 96/92/EG

- 9 I skälen 3, 15 och 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EGT L 27, 1997, s. 20), angavs följande:

”3. Bestämmelserna i detta direktiv bör inte hindra att fördraget tillämpas fullt ut, särskilt inte bestämmelserna om den inre marknaden och konkurrensreglerna.

...

15. I fördraget finns särskilda regler beträffande begränsningar av den fria rörligheten för varor och beträffande konkurrensbegränsningar.

...

19. Medlemsstater som ålägger företag inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster måste därför följa de tillämpliga regler i fördraget i enlighet med domstolens tolkning.”

- 10 I artikel 1 i direktivet föreskrevs följande:

”I detta direktiv fastställs gemensamma regler för produktion, överföring och distribution av el. Häri fastställs regler för elsektorns organisation och funktion, tillträde till marknaden, kriterier och förfaranden som skall tillämpas för anbud och för beviljande av tillstånd och för driften av system.”

- 11 I artikel 2 i samma direktiv föreskrevs följande:

”I detta direktiv avses med

...

6) *distribution*: transport av el i mellanspänningsnät och lågspänningsnätsystem för leverans till kunder,

...

15) *systemanvändare*: varje fysisk eller juridisk person som levererar till eller får leverans från ett överförings- eller distributionssystem,

...”

12 I artikel 3 i direktiv 96/92 föreskrevs följande:

”1. Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, på grundval av sin institutionella organisation och med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen, säkerställa att elföretag drivs enligt principerna i detta direktiv för att uppnå en konkurrensutsatt elmarknad och de får inte diskriminera dessa företag i fråga om rättigheter eller skyldigheter. ...

2. Medlemsstaterna får med fullt beaktande av tillämpliga bestämmelser i fördraget, särskilt artikel 90, i det allmänna ekonomiska intresset ålägga företag som bedriver verksamhet inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlighet, inbegripet försörjningstrygghet, regelbundenhet, kvalitet och pris på leveranser samt miljöskydd. Sådana tjänster skall vara klart definierade, öppna, icke-diskriminerande och kontrollerbara; ...

3. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artiklarna 5, 6, 17, 18 och 21 i den utsträckning som tillämpningen av dessa bestämmelser rättsligt eller i praktiken skulle hindra elföretagen från att fullgöra de tjänster som ålagts dem av allmänt ekonomiskt intresse och i den mån handelns utveckling inte påverkas i en sådan utsträckning att det strider mot gemenskapens intressen. Gemenskapens intressen omfattar bland annat konkurrens när det gäller berättigade kunder enligt detta direktiv och artikel 90 i fördraget.”

13 I artikel 11.2 och 11.3 i direktiv 96/92 föreskrevs följande:

”2. Den systemansvarige [för distributionssystemet] får inte i något fall diskriminera användare av systemet eller kategorier av användare av systemet, i synnerhet inte till förmån för sina dotterbolag eller aktieägare.

3. En medlemsstat kan ålägga den systemansvarige för distributionssystemet att, då denne avgör inmatningsordningen mellan produktionsanläggningar, prioritera anläggningar som använder förnybara energikällor eller avfall eller producerar el i anläggningar för kombinerad el- och värmeproduktion.”

14 I artikel 16 i nämnda direktiv föreskrevs följande:

”Vid organisation av tillträde till systemet kan medlemsstaterna välja mellan de förfaranden som avses i artikel 17 och/eller i artikel 18. Båda förfarandena skall genomföras i enlighet med objektiva, klara, tydliga och icke-diskriminerande kriterier.”

Direktiv 2003/54

15 Direktiv 2003/54 upphävdes från och med den 3 mars 2011 genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EUT L 211, 2009, s. 55).

16 I skälen 2, 4, 6, 7, 13, 15 och 17 i direktiv 2003/54 angavs följande:

”(2) Erfarenheterna från genomförandet av det direktivet visar på de fördelar som den inre marknaden för el kan komma att innebära när det gäller ökad effektivitet, prissänkningar, högre kvalitet på tjänsterna och ökad konkurrenskraft. Stora brister finns dock fortfarande [inom] marknaden, och den kan förbättras ytterligare, t.ex. behövs konkreta bestämmelser för att säkra likvärdiga förutsättningar för elproduktion och för att minska riskerna för dominerande marknadsställning och underprissättning, genom att säkerställa icke-diskriminerande tariffer för överföring och distribution genom nättillträde på basis av tariffer som publiceras innan de träder i kraft ...

...

- (4) De friheter som de europeiska medborgarna garanteras genom fördraget - fri rörlighet för varor, friheten att tillhandahålla tjänster och etableringsfriheten - kan endast säkras på en fullständigt öppen marknad där alla konsumenter fritt kan välja leverantör och där alla leverantörer kan leverera fritt till sina kunder.

...

- (6) En fungerande konkurrens kräver att nättillträdet garanteras utan diskriminering, på ett sätt som medger insyn och till rimliga priser.
- (7) För att fullborda den inre marknaden för el är det av avgörande betydelse att tillträdet till nätet tillhörande den systemansvarige för överförings- eller distributionssystemet är icke-diskriminerande. ...

...

- (13) Det behövs ytterligare åtgärder för att tarifferna för tillträde till näten skall bli öppna och icke-diskriminerande. Tarifferna bör gälla alla användare av systemen, utan diskriminering.

...

- (15) Effektiv tillsyn som genomförs av en eller flera nationella tillsynsmyndigheter är av avgörande betydelse om man vill garantera ett icke diskriminerande tillträde till näten. ... Dessa myndigheter bör ha befogenhet att fastställa eller godkänna tarifferna eller åtminstone beräkningsmetoderna för överförings och distributionstariffer. För att undvika osäkerhet och kostsamma och tidskrävande konflikter bör dessa tariffer publiceras innan de träder i kraft.

...

- (17) För att säkerställa effektivt marknadstillträde för alla marknadsaktörer, inklusive nya aktörer, krävs icke-diskriminerande och kostnadseffektiva balanseringsmekanismer. ...”

17 Artikel 1 i direktiv 2003/54 hade rubriken ”Räckvidd”. I den artikeln föreskrevs följande:

”I detta direktiv fastställs gemensamma regler för produktion, överföring, distribution och leverans av el. Det innehåller regler för elsektorns organisation och funktion, tillträde till marknaden, kriterier och förfaranden som skall tillämpas för anbud, för beviljande av tillstånd och för driften av system.”

18 I artikel 2 i nämnda direktiv föreskrevs följande:

”I detta direktiv avses med

...

5. *distribution*: transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans,

...

18. *systemanvändare*: fysiska eller juridiska personer som levererar till eller får leveranser från ett överförings- eller distributionssystem,

...”

- 19 Artikel 3 i samma direktiv hade rubriken ”Skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och kundskydd”. I den artikeln föreskrevs följande:

”1. Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, på grundval av sin institutionella organisation och med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen, se till att elföretag drivs i enlighet med principerna i detta direktiv för att uppnå en konkurrensutsatt, säker och miljömässigt hållbar elmarknad, och de får inte göra någon diskriminerande åtskillnad mellan dessa företag när det gäller rättigheter eller skyldigheter.

2. Medlemsstaterna får med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i fördraget, särskilt artikel 86 i detta, för att tillgodose det allmänna ekonomiska intresset ålägga företag som bedriver verksamhet inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlitlighet, inbegripet försörjningstrygghet, regelbundenhet i leveranserna, kvalitet och pris samt miljöskydd, inbegripet klimatskydd och energieffektivitet. Dessa åligganden skall vara klart definierade, öppna, icke diskriminerande och kontrollerbara samt garantera att elföretag i EU kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor. ...

...

4. Om det tillhandahålls ekonomisk ersättning, annan form av ersättning och exklusiva rättigheter som en medlemsstat beviljar för uppfyllandet av åliggandena i punkterna 2 och 3, skall detta ske på ett icke-diskriminerande och öppet sätt.

...

8. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artiklarna 6, 7, 20 och 22, om tillämpningen av dessa, rättsligt eller i praktiken, skulle hindra elföretagen från att fullgöra de förpliktelser som ålagts dem i det allmänna ekonomiska intresset och om handelns utveckling inte påverkas i en sådan utsträckning att det skulle strida mot gemenskapens intressen. Gemenskapens intressen omfattar bland annat konkurrens när det gäller berättigade kunder i enlighet med detta direktiv och artikel 86 i fördraget.

...”

- 20 I artikel 14 i direktiv 2003/54 föreskrevs följande:

”...

2. Den systemansvarige får inte i något fall göra någon diskriminerande åtskillnad mellan systemanvändare eller kategorier av användare av systemet, i synnerhet inte till förmån för sina anknutna företag.

...

4. En medlemsstat får ålägga den systemansvarige för distributionssystemet att, då denne avgör inmatningsordningen mellan produktionsanläggningar, prioritera anläggningar som använder förnybara energikällor eller avfall, eller kraftvärmeverk.

...”

21 I artikel 20.1 i direktivet föreskrevs följande:

”Medlemsstaterna skall se till att det införs en ordning för tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystemen grundad på offentliggjorda tariffer, som skall gälla för alla berättigade kunder samt tillämpas objektivt och utan att någon diskriminerande åtskillnad görs mellan systemanvändarna. Medlemsstaterna skall se till att dessa tariffer, eller de metoder som använts för att beräkna dem, är godkända innan de träder i kraft i enlighet med artikel 23 samt att tarifferna - och metoderna om endast dessa har godkänts - offentliggörs innan de träder i kraft.”

22 I artikel 23 i samma direktiv föreskrevs följande:

”...

2. Tillsynsmyndigheterna skall ansvara för att, innan dessa träder i kraft, fastställa eller godkänna åtminstone metoder som används för att beräkna eller fastställa villkoren för

a) anslutning och tillträde till nationella nät, inklusive överförings- och distributionstariffer; ...

...

4. Tillsynsmyndigheterna skall ha befogenhet att vid behov begära att de systemansvariga ändrar de villkor, tariffer, regler, mekanismer och metoder som avses i punkterna 1, 2 och 3 för att säkerställa att de är proportionella och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

...”

Flamländsk rätt

Eldekretet

23 I artikel 2 i vlaams decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (det flamländska dekretet om organisationen av elmarknaden) av den 17 juli 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 22 september 2000, s. 32166) (nedan kallat eldekretet) föreskrevs följande:

”I detta dekret avses med

1° *distribution*: transport av el i system för tillhandahållande till kunder,

2° *distributionssystem*: samtliga ledningar inom ett avgränsat geografiskt område, vilka har en märkspänning på högst 70 kV, samt transformatorstationer, sektioneringspunkter, distributionsstationer, understationer för el och annan utrustning för transport av el till regionala och lokala kunder,

...”

24 Kapitel III i eldekretet innehöll artikel 15 som hade rubriken ”Tillträde till distributionssystem”. I den artikeln föreskrevs följande:

”Den systemansvarige för distributionssystemet ska kostnadsfritt utföra alla de uppgifter som är nödvändiga för distribution av grön el, med undantag av anslutningen till distributionssystemet.

Den flamländska regeringen kan begränsa den ordning som avses i första stycket.”

- 25 Artikel 15 i eldekretet upphävdes genom artikel 61 i vlaams decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 (det flamländska dekretet om olika åtgärder i anslutning till 2005 års budget) av den 24 december 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 31 december 2004, s. 87220).

Förordningarna om gynnande av produktion av grön el

- 26 I den ursprungliga lydelsen av artikel 14 i beslut van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (den flamländska regeringens förordning om gynnande av produktion av el från förnybara energikällor) av den 28 september 2001 (*Belgisch Staatsblad*, 23 oktober 2001, s. 36778), föreskrevs följande:

”Varje leverantör ska en gång i månaden per kund och nättariffperiod anmäla till berörda systemansvariga hur stor mängd el från förnybara energikällor upptagna i förteckningen i artikel 8 § 1 som transporterats via deras nät.

Den systemansvarige ska kostnadsfritt utföra de uppgifter som anges i artikel 15 i eldekretet på grundval av den anmälan som avses i föregående stycke.

För el som inte producerats i regionen Flandern ska den myndighet som är behörig att utfärda gröna certifikat för den berörda produktionsplatsen överlämna ett intyg till regleringsmyndigheten som garanterar att elen producerats från en förnybar energikälla upptagen i förteckningen i artikel 8 § 1, och att elen är avsedd för en slutkund i Flandern.

...”

- 27 I den nya lydelsen av artikel 14, till följd av artikel 2 i beslut van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 (den flamländska regeringens förordning om ändring av den flamländska regeringens förordning av den 28 september 2001) av den 4 april 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 30 april 2003, s. 23334) (nedan kallad förordningen av den 4 april 2003), vilken trädde i kraft den 30 april 2003, föreskrevs följande:

”§ 1. Enligt artikel 15 andra stycket i eldekretet ska den kostnadsfria distribution som avses i artikel 15 första stycket i samma dekret begränsas till överföring av el som producerats av produktionsanläggningar anslutna till distributionssystem i regionen Flandern.

§ 2. En leverantör av el producerad från förnybara energikällor som det hänvisas till i artikel 8, ska på den preliminära fakturan och slutfakturan till slutkunden inte ta ut någon distributionsavgift för denna el i enlighet med artikel 15 första stycket.

...”

- 28 Sedan Essent Belgium hade väckt talan om ogiltigförklaring av artikel 2 i förordningen av den 4 april 2003 förordnade Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien), genom beslut av den 12 januari 2004, om inhibition av denna bestämmelse.

- 29 Den flamländska regeringens förordning om gynnande av produktion av el från förnybara energikällor av den 28 september 2001 upphävdes och ersattes av beslut van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (den flamländska regeringens förordning om gynnande av produktion av el från förnybara energikällor) av den 5 mars 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 23 mars 2004, s. 16296) (nedan kallad förordningen av den 5 mars 2004).

30 I artikel 18 i förordningen av den 5 mars 2004 föreskrevs följande:

”§ 1. Enligt artikel 15 andra stycket i eldekretet ska den kostnadsfria distribution som avses i artikel 15 första stycket i samma dekret begränsas till el som levereras till slutkunder anslutna till ett distributionssystem i regionen Flandern och som har producerats från en förnybar energikälla enligt definitionen i artikel 15 i en produktionsanläggning som överför sin el direkt till ett distributionssystem i Belgien.

§ 2. En leverantör av sådan el som den som avses i § 1, ska på slutfakturan till slutkunden inte ta ut någon distributionsavgift för denna el i enlighet med artikel 15 första stycket i eldekretet.

...”

31 Sedan Essent Belgium hade väckt talan om ogiltigförklaring av artikel 18 i förordningen av den 5 mars 2004 förordnade Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen), genom beslut av den 23 december 2004, om inhibition av nämnda bestämmelse.

32 Till följd av att artikel 15 i eldekretet hade upphävts genom dekretet av den 24 december 2004 om olika åtgärder i anslutning till 2005 års budget, upphävdes artikel 18 i förordningen av den 5 mars 2004 med verkan från och med den 1 januari 2005 genom beslut van de Vlaamse regering (den flamländska regeringens förordning) av den 25 mars 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 27 maj 2005, s. 24763).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

33 Essent Belgium levererar el till företag och privatkunder i Flandern, vilken företaget importerar från i huvudsak Nederländerna och som enligt vad företaget uppgett är grön el.

34 Essent Belgium ansåg sig ha lidit skada på grund av att grön el som importerats från en annan medlemsstat inte längre – till följd av de successiva lagändringar som hade införts genom förordningarna av den 4 april 2003 respektive den 5 mars 2004 (nedan kallade de aktuella regionala förordningarna) – omfattades av systemet med kostnadsfri distribution inom det distributionssystem i Flandern som företaget hade omfattats av från början. Essent Belgium väckte därför talan vid Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Nederländskspråkig förstainstansdomstol i Bryssel, Belgien). Företaget yrkade att regionen Flandern skulle förpliktas att till företaget betala ett belopp på 15 958 252 euro i skadestånd.

35 Essent Belgium stämde även Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) (den flamländska tillsynsmyndigheten för el- och gasmarknaden), som är det organ som är behörigt att besluta om distributionstariffer, samt flera systemansvariga för distributionssystem som hade krävt att Essent Belgium skulle betala distributionskostnader. Syftet med denna rättsprocess var att få fastställt att de domar som skulle komma att meddelas även skulle äga giltighet gentemot alla dessa övriga parter.

36 Essent Belgium hävdade bland annat till stöd för sin sak att regionen Flandern genom att anta de aktuella regionala förordningarna hade åsidosatt unionsrätten, i synnerhet artiklarna 18 och 34 FEUF samt artikel 3.1 och artikel 11.2 i direktiv 96/92.

37 Mot denna bakgrund beslutade Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Nederländskspråkig förstainstansdomstol i Bryssel) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen.

- ”1) Ska artiklarna 28 och 30 EG tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning – i förevarande fall [el]dekretet jämfört med förordningen av den 4 april 2003 ... – enligt vilken den kostnadsfria distributionen av grön el är begränsad till el som produceras av produktionsanläggningar anslutna till distributionssystem i regionen Flandern och inte medges för el från produktionsanläggningar som inte är anslutna till distributionssystem i regionen Flandern?
- 2) Ska artiklarna 28 och 30 EG tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning – i förevarande fall [el]dekretet jämfört med förordningen av den 5 mars 2004 ..., såsom denna lagstiftning tillämpas av VREG – enligt vilken den kostnadsfria distributionen av grön el är begränsad till el som produceras av produktionsanläggningar som överför sin el direkt till ett distributionssystem i Belgien och inte medges för el från produktionsanläggningar som inte överför sin el direkt till ett distributionssystem i Belgien?
- 3) Är en nationell lagstiftning som den som avses ovan i frågorna 1 och 2 förenlig med likabehandlingsprincipen och förbudet mot diskriminering, vilka bland annat föreskrivs i artikel 12 EG och artikel 3.1 och 3.4 i direktiv [2003/54], som var tillämpligt vid tiden för omständigheterna i det nationella målet?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning

- 38 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att bland annat få klarhet i huruvida bestämmelserna i artikel 3.1 och 3.4 i direktiv 2003/54 ska tolkas så, att de utgör hinder för sådan lagstiftning som de aktuella regionala förordningarna.
- 39 I detta hänseende erinrar EU-domstolen om följande. Enligt artikel 94 c i EU-domstolens rättegångsregler ska en begäran om förhandsavgörande innehålla en redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen av en unionsrättslig bestämmelse, och för det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan den unionsrättsliga bestämmelsen och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet.
- 40 I förevarande fall innehåller beslutet om hänskjutande emellertid inte någon redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen av artikel 3.4 i direktiv 2003/54. Beskrivningen i nämnda beslut av de faktiska omständigheterna och av nationella tillämpliga bestämmelser gör det dessutom inte möjligt för EU-domstolen att förstå på vilket sätt nämnda unionsrättsliga bestämmelse kan påverka utgången i målet vid den nationella domstolen.
- 41 I artikel 3.4 i direktiv 2003/54 föreskrivs att om det tillhandahålls ekonomisk ersättning, annan form av ersättning och exklusiva rättigheter som en medlemsstat beviljar för uppfyllandet av en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, ska detta ske på ett icke-diskriminerande och öppet sätt. Den hänskjutande domstolen har emellertid inte angett att det i de aktuella regionala förordningarna föreskrivs att elleverantörerna ska beviljas någon form av ersättning eller exklusiva rättigheter som kompensation för skyldigheten att kostnadsfritt distribuera grön el. Det framgår inte heller av nämnda beslut att målet vid den nationella domstolen rör sådan ersättning eller sådana exklusiva rättigheter.
- 42 Den tredje frågan kan mot denna bakgrund inte tas upp till prövning, i den mån den rör tolkningen av artikel 3.4 i direktiv 2003/54.

Prövning i sak

Inledande synpunkter

- 43 Den omständigheten att en nationell domstol formellt sett har formulerat sin begäran om förhandsavgörande med hänvisning till vissa unionsbestämmelser utgör inte hinder för att EU-domstolen tillhandahåller den domstolen alla tolkningsdata som kan vara användbara vid avgörandet av det nationella målet, oberoende av om det har hänvisats därtill i frågorna eller inte. Det ankommer härvid på EU-domstolen att från samtliga de uppgifter som den nationella domstolen har tillhandahållit, särskilt skälen för begäran om förhandsavgörande, ta fram de uppgifter av unionsrättslig karaktär som den, med hänsyn till tvisteföremålet, måste tolka (se, bland annat, dom av den 27 oktober 2009, *ČEZ*, C-115/08, EU:C:2009:660, punkt 81 och där angiven rättspraxis).
- 44 Det framgår i förevarande fall av beslutet om hänskjutande att Essent Belgium inom ramen för respektive talan vid den nationella domstolen har yrkat ersättning för den skada som företaget påstår sig ha åsamkats på grund av att det inte längre kan nyttja systemet med kostnadsfri distribution av grön el – vilket införts för systemansvariga för distributionssystem i Flandern genom den flamländska regionala förordningen – avseende den typ av distribution som Essent Belgium använt i Flandern när det gäller grön el som importerats från en annan medlemsstat än Konungariket Belgien. Essent Belgium har således hävdat att det inte har kunnat nyttja systemet under dels perioden mellan den 30 april 2003 (den dag då förordningen av den 4 april 2003 trädde i kraft) och den 12 januari 2004 (den dag från och med vilken nämnda förordning inahibades av Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen)), dels perioden mellan den 23 mars 2004 (den dag då förordningen av den 5 mars 2004 trädde i kraft) och den 31 december 2004 (den dag då artikel 15 i eldekretet upphävdes).
- 45 Mot bakgrund av det beskrivna tvisteföremålet och tidsramen för detsamma, påpekar EU-domstolen att för att kunna besvara den hänskjutande domstolens frågor ska det, när det gäller unionens sekundärrätt, inte tas hänsyn till artikel 3.1 i direktiv 2003/54 utan till andra bestämmelser i nämnda direktiv, samt till bestämmelser som ingår i direktiv 96/92 respektive direktiv 2001/77.
- 46 Vad inledningsvis gäller direktiven 96/92 och 2003/54 som infört gemensamma regler för den inre marknaden för el, framgår det, för det första, av artiklarna 29–31 i direktiv 2003/54 att det direktivet trädde i kraft först den 4 augusti 2003 och skulle ha införlivats senast den 1 juli 2004, det vill säga den dag då direktiv 96/92 upphörde att gälla. Detta medför att sistnämnda direktiv – vilket regionen Flandern och VREG bland annat hänvisat till i sina inlagor till EU-domstolen, och vilket enligt Essent har åsidosatts – är tillämpligt i tiden avseende en del av den period som är i fråga i det nationella målet.
- 47 Vad för det andra gäller det materiella tillämpningsområdet ska det – med hänsyn till det tvisteföremål i det nationella målet som nämnts ovan i punkt 44 – påpekas följande. Även om den hänskjutande domstolen i sin tredje fråga har hänvisat till artikel 3.1 i direktiv 2003/54, där det anges att någon diskriminerande åtskillnad inte får göras mellan elföretag när det gäller rättigheter eller skyldigheter, så innehåller det direktivet en bestämmelse, nämligen artikel 20.1, som närmare bestämt har till syfte att säkerställa att medlemsstaterna ser till att tillträdet till distributionssystemen och villkoren, bland annat tariffer, som reglerar ett sådant tillträde, är fria från diskriminering. Denna bestämmelse ska således beaktas inom ramen för detta mål.
- 48 Vad gäller direktiv 96/92 ska artikel 3.1, vars innehåll i huvudsak överensstämmer med det i artikel 3.1 i direktiv 2003/54, av liknande skäl inte beaktas, utan istället ska artikel 16 beaktas som även den rör icke-diskriminerande tillträde till distributionssystemen.

- 49 Med beaktande av att de systemansvariga för distributionssystemen i Flandern enligt de aktuella regionala förordningarna har ålagts att kostnadsfritt distribuera grön el som direkt överförs till dessa distributionssystem eller till distributionssystem i Belgien, ska det även tas hänsyn till artikel 3.2 och 3.8 i direktiv 2003/54. Denna artikel rör de allmännyttiga tjänster som medlemsstaterna kan ålägga företag inom elsektorn att tillhandahålla, och vilka bland annat avser miljöskydd, inbegripet klimatskydd. Detsamma gäller motsvarande bestämmelser i artikel 3.2 och 3.3 i direktiv 96/92.
- 50 Mot bakgrund av det tvisteföremål i det nationella målet som nämnts ovan i punkt 44, ska det vidare – med beaktande av de mål att främja produktion av grön el som eftersträvas genom de aktuella regionala förordningarna – även tas hänsyn till artiklarna 3, 4 och 7 i direktiv 2001/77. Syftet med dessa är nämligen att gynna en ökning av en sådan produktion på den inre marknaden för el.
- 51 Mot bakgrund av det ovan anförda finner EU-domstolen att den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 12, 28 och 30 EG, samt artiklarna 3.2, 3.8 och 20.1 i direktiv 2003/54, artiklarna 3.2, 3.3 och 16 i direktiv 96/92, jämte artiklarna 3, 4 och 7 i direktiv 2001/77 ska tolkas så, att de utgör hinder för sådana förordningar som de aktuella regionala förordningarna, vilka infört ett system med kostnadsfri distribution av grön el inom distributionssystemen i den aktuella regionen, vars nyttjande emellertid i den första förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av produktionsanläggningar överförs direkt till nämnda distributionssystem och i den andra förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av sådana produktionsanläggningar har överförts direkt till distributionssystem i den medlemsstat som nämnda region tillhör, vilket medför att det systemet inte kan nyttjas för grön el som importerats från andra medlemsstater.
- Direktiv 2001/77
- 52 I och med att de aktuella regionala förordningarna syftar till att gynna produktion av grön el genom införandet av ett system med kostnadsfri distribution av sådan el, ska de inledningsvis prövas med utgångspunkt i bestämmelserna i direktiv 2001/77.
- 53 Det framgår nämligen av artiklarna 1, 3, 4 och 7 i nämnda direktiv att syftet med detta direktiv är att främja en ökning av de förnybara energikällornas bidrag till elproduktionen på den inre marknaden för el och härav följer att direktivet innehåller bestämmelser som avser nationella mekanismer till stöd för produktionen av grön el och tillträdet till distributionssystemen för sådan el.
- 54 Det ska i detta hänseende för det första påpekas att enligt skälen 1–3 i nämnda direktiv utgör ett sådant främjande av el producerad från förnybara energikällor en viktig prioritering för unionen, vilket bland annat är motiverat eftersom användningen av förnybara energikällor bidrar till miljöskydd och hållbar utveckling och kan bidra till att trygga och diversifiera energiförsörjningen samt göra det möjligt att snabbare uppfylla målen i Kyotoprotokollet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 september 2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, punkt 56).
- 55 Det framgår av skäl 14 i direktiv 2001/77 att unionslagstiftaren, när direktivet antogs, ansåg att den omständigheten att det skulle garanteras att de olika stödmekanismer på nationell nivå för förnybara energikällor som medlemsstaterna hade skulle fungera väl, utgjorde ett viktigt medel för att uppnå det mål som eftersträvades i direktivet, till dess att ett rättsligt ramverk på gemenskapsnivå hade blivit operativt, för att bibehålla investerarnas förtroende.
- 56 Angående artikel 4.1 i nämnda direktiv betonas det däri att sådana mekanismer är ägnade att bidra till de mål som anges i artiklarna 6 och 174.1 EG. I den sistnämnda bestämmelsen anges målen med unionens miljöpolitik (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 september 2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, punkterna 59 och 60).

- 57 Nämnda bestämmelse hänvisar till dessa mål, vilka är att bevara, skydda och förbättra miljön, att skydda människors hälsa, att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt och att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem (dom av den 26 september 2013, *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, punkt 60).
- 58 Vad för det andra gäller vilka former stödmekanismer på nationell nivå för förnybara energikällor kan ha, anges i skäl 14 i direktiv 2001/77 endast de olika åtgärder som medlemsstaterna i allmänhet använder sig av i det avseendet, nämligen gröna certifikat, investeringsstöd, skattebefrielser eller skattelättnader, skatteåterbetalningar och system med direkt prisstöd (dom av den 26 november 2014, *Green Network*, C-66/13, EU:C:2014:2399, punkt 52 och där angiven rättspraxis).
- 59 Vad gäller artikel 4.1 anges det endast däri att de nationella stödmekanismer, vars antagande således uppmuntras av unionslagstiftaren, har som mål att producenterna av grön el ska få direkt eller indirekt stöd.
- 60 Härav följer bland annat att direktiv 2001/77 ger medlemsstaterna ett stort utrymme för skönsässig bedömning vid antagande och genomförande av stödsystem för producenter av grön el (dom av den 26 november 2014, *Green Network*, C-66/13, EU:C:2014:2399, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 61 Det förhållandet att det i de aktuella regionala förordningarna föreskrivs att distributionen är kostnadsfri utgör varken en fördel eller ett stöd som beviljats direkt till producenterna av grön el, eftersom den kostnadsfria distributionen i första hand gynnar leverantörerna och följaktligen i princip konsumenterna. Det är således endast indirekt som ett kostnadsfritt tillträde till distributionssystemen i förekommande fall även kan visa sig vara en form av stöd till nämnda producenter och därigenom omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4.1 i direktiv 2001/77.
- 62 Det följer emellertid av artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2001/77 att de nationella stödmekanismer till elproducenter som avses i artikel 4 i direktiv 2001/77, vilka bland annat ska bidra till att medlemsstaterna genomför respektive nationella vägledande mål som medlemsstaterna har ålagt enligt artikel 3 i princip ska leda till att den nationella produktionen av grön el förstärks (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 november 2014, *Green Network*, C-66/13, EU:C:2014:2399, punkterna 56 och 57 och där angiven rättspraxis).
- 63 Sådana mekanismer ska i detta hänseende – såsom även följer av artikel 3.1 i direktiv 2001/77 – stå i proportion till det uppställda målet, såsom även är fallet för alla andra åtgärder antagna av medlemsstaterna i syfte att uppfylla nämnda nationella vägledande mål.
- 64 Det framgår av EU-domstolens praxis att de nationella stödsystem för produktion av grön el som avses i artikel 4 i direktiv 2001/77 ska uppfylla de krav som följer av artiklarna 28 och 30 EG (se, i detta hänseende, dom av den 11 september 2014, *Essent Belgium*, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192).
- 65 Eftersom bedömningen av de aktuella regionala förordningarna utifrån nämnda fördragsbestämmelser (vilka kommer att prövas nedan) i förekommande fall kräver att nämnda förordningar prövas utifrån proportionalitetsprincipen (se ovan punkt 63), ska prövningen av de skyldigheter som kan följa av den principen ske i ett senare skede av prövningen.
- 66 Vad för det tredje angår bestämmelserna i artikel 7 i direktiv 2001/77, vilka rör olika systemfrågor, ska det påpekas att – i motsats till vad regionen Flandern och VREG har hävdad i sina inlagor – artikel 7.3 och 7.6 andra stycket inte kan motivera sådana selektiva kostnadsfria distributionsåtgärder som de som föreskrivs i de aktuella regionala förordningarna.
- 67 Artikel 7.3 i nämnda direktiv avser nämligen inte distributionskostnader, utan kostnaderna för sådana tekniska anpassningar såsom nätanslutningar och nätförstärkningar som behövs för att ansluta nya producenter av grön el. Vad gäller artikel 7.6 andra stycket fastställs däri endast att realiserbara

kostnadsfördelar som resulterar av att anläggningar som använder förnybara energikällor anslutits till nätet ska beaktas vid fastställandet av distributionskostnaderna för grön el. Det har emellertid varken visats eller ens hävdats att detta är målet med de aktuella regionala förordningarna, i vilka det rätt och slätt föreskrivs att distributionen av grön el ska vara kostnadsfri i syfte att främja en ökad produktion av grön el.

- 68 Vad vidare gäller artikel 7.6 första stycket i direktiv 2001/77, vilken generaladvokaten bland annat har hänvisat till i punkterna 57, 62 och 74 i sitt förslag till avgörande, ska det visserligen påpekas att det i den bestämmelsen föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att uttag av distributionsavgifter inte diskriminerar grön el.
- 69 Det saknas anledning att fastställa huruvida nämnda bestämmelse, i den mån det däri föreskrivs förbud mot diskriminering av grön el, ska tolkas så, att den även avser särbehandlingen mellan olika typer av grön el bland annat på grundval av varifrån elen kommer. Det ska emellertid påpekas att artikel 16 i direktiv 96/92 och artikel 20.1 i direktiv 2003/54, vilka kommer att prövas nedan, innehåller bestämmelser som specifikt rör leverantörernas tillträde till distributionssystemen på icke-diskriminerande villkor, särskilt vad gäller tarifferna. Eftersom det är klarlagt att nämnda bestämmelser är tillämpliga under de omständigheter som är i fråga i det nationella målet, räcker det därför i det aktuella fallet att dessa beaktas.

Direktiven 96/92 och 2003/54

- 70 Det nationella målet rör distributionsavgifter som ålagts Essent Belgium på grund av att företaget, i egenskap av leverantör, har använt distributionssystemen i den mening som avses i artikel 2 led 6 i direktiv 96/92 och artikel 2 led 5 i direktiv 2003/54; det berörda företaget hävdar att dessa avgifter är diskriminerande på grund av att företaget till skillnad från leverantörer som saluför grön el som har producerats inom landet, inte längre kan nyttja det system med kostnadsfri distribution av grön el som genom de aktuella regionala förordningarna har ålagts distributörerna. Av denna anledning ska – såsom påpekats i punkterna 47–49 ovan – även vissa bestämmelser i dessa direktiv beaktas.
- Artikel 16 i direktiv 96/92 och artikel 20.1 i direktiv 2003/54, vilka artiklar handlar om icke-diskriminerande tillträde till distributionssystemen
- 71 I artikel 20.1 i direktiv 2003/54 föreskrivs bland annat att medlemsstaterna ska se till att det införs ”en ordning för tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystemen grundad på offentliggjorda tariffer, som skall gälla för alla berättigade kunder” och vilken ordning ”tillämpas objektivt och utan att någon diskriminerande åtskillnad görs mellan systemanvändarna”.
- 72 Vad gäller begreppet ”tillträde till systemet” i den mening som avses i nämnda bestämmelse, har EU-domstolen preciserat att nämnda begrepp inte ska förstås som en anslutning som innebär upprättandet av en fysisk koppling till ett system, utan som rätten att använda elsystem (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl., C-239/07, EU:C:2008:551, punkt 42).
- 73 Begreppet ”tillträde” hänger således samman med elförsörjning och inbegriper tjänstens kostnad. Det betonas i detta hänseende i skälen 2, 6, 13, 15 och 17 i direktiv 2003/54 bland annat att nämnda tillträde ska ske till rimliga priser genom icke-diskriminerande tariffer för att säkerställa effektivt marknadstillträde för alla marknadsaktörer (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl., C-239/07, EU:C:2008:551, punkt 40).

- 74 Vad vidare gäller begreppet "tredje part" i den mening som avses i artikel 20.1 i direktiv 2003/54, ska det påpekas att begreppet preciseras i själva texten i bestämmelsen med hjälp av begreppet "systemanvändare", vilket i sin tur definieras i artikel 2 led 18 i direktivet såsom fysiska eller juridiska personer som levererar till eller får leveranser från ett överförings- eller distributionssystem (se dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl., C-239/07, EU:C:2008:551, punkt 44).
- 75 Elleverantörerna ingår bland dessa användare och EU-domstolen har i detta hänseende bland annat preciserat att för att berättigade kunder fritt ska kunna välja elleverantör krävs, såsom även har betonats i skäl 4 i direktiv 2003/54, att leverantörerna har rätt att få tillträde till de olika distributionssystem som används för att transportera el till kunderna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl., C-239/07, EU:C:2008:551, punkterna 32, 33 och 43).
- 76 Det ska slutligen erinras om att fritt tillträde för tredje parter till överförings- och distributionssystemen, vilket bland annat införts genom artikel 20 i direktiv 2003/54, utgör en av de grundläggande åtgärder som medlemsstaterna är skyldiga att vidta för att fullborda den inre marknaden för el (se dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl., C-239/07, EU:C:2008:551, punkt 33 och där angiven rättspraxis).
- 77 Såsom föreskrivs i artikel 16 i nämnda direktiv kan medlemsstaterna visserligen, vid organisation av tillträde till distributionssystemet för el, fritt välja mellan förfarandet för tillträde till systemet och förfarandet för ensamköpare som avses i artikel 17 respektive artikel 18 i direktivet. Båda förfarandena ska dock genomföras i enlighet med objektiva, klara, tydliga och icke-diskriminerande kriterier.
- 78 Medlemsstaterna förbjuds således i artikel 16 att organisera tillträdet till distributionssystemet på ett diskriminerande sätt och ett sådant förbud omfattar i allmänhet alla former av diskriminering, vilket följaktligen även inkluderar eventuell diskriminering avseende de avgifter som ska erläggas för användande av distributionssystemet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 april 2005, AEM och AEM Torino, C-128/03 och C-129/03, EU:C:2005:224, punkt 59, och dom av den 7 juni 2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, punkterna 36, 45 och 46).
- 79 Vad gäller frågan huruvida sådana regionala förordningar som de som är i fråga i det nationella målet medför en diskriminering i strid med artikel 16 i direktiv 96/92 och artikel 20.1 i direktiv 2003/54, påpekar EU-domstolen följande. Nämnda bestämmelser, som innebär att statens handlande vid genomförandet av tillträde till systemet ska vara icke-diskriminerande, är särskilda uttryck för den allmänna likhetsprincipen (se, vad gäller artikel 16 i direktiv 96/92, dom av den 7 juni 2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 47 och där angiven rättspraxis).
- 80 Det följer av fast rättspraxis att förbudet mot diskriminering innebär att lika situationer inte får behandlas olika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se, bland annat, dom av den 7 juni 2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 48).
- 81 En särbehandling är berättigad då den är grundad på ett objektiva och skäligt kriterium, det vill säga då den hänger samman med ett laga ändamål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen, och skillnaden står i proportion till det mål som eftersträvas genom behandlingen i fråga (se, bland annat, dom av den 16 december 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine m.fl., C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 47 och där angiven rättspraxis).
- 82 Det är visserligen så, att de aktuella regionala förordningarna ska tillämpas på samma sätt på samtliga elleverantörer som använder sig av ett distributionssystem i den aktuella regionen. Förordningarna medför emellertid inte desto mindre att distributionsavgift inte behöver betalas för den el som levererats av nämnda elleverantörer endast när elen är sådan grön el som överförs direkt till ett sådant system eller till ett distributionssystem i den medlemsstat som regionen tillhör, och att

elleverantörerna på så vis behandlas olika bland annat på grund av – såsom även Essent Belgium hävdade inom ramen för det nationella målet – varifrån den gröna el som leverantörerna saluför kommer från.

- 83 Vad gäller frågan huruvida en sådan särbehandling eventuellt är berättigad, påpekar EU-domstolen följande. I motsats till vad regionen Flandern och VREG har hävdade, kan inte artikel 11.3 i direktiv 96/92 eller artikel 14.4 i direktiv 2003/54 åberopas som sådana för att göra särbehandlingen berättigad. I nämnda bestämmelser föreskrivs nämligen endast – utan att några distributionskostnader därigenom åläggs – att de systemansvariga av en medlemsstat får åläggas att, då dessa avgör inmatningsordningen mellan produktionsanläggningar, bland annat prioritera anläggningar som producerar grön el.
- 84 Med detta sagt råder det inget tvivel om att det mål som eftersträvas med de aktuella regionala förordningarna, nämligen att främja produktion av grön el, är berättigat. Användningen av förnybara energikällor för elproduktion tjänar ett miljöskyddsändamål, eftersom den bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser, som är en av huvudorsakerna till de klimatförändringar som unionen och dess medlemsstater har föresatt sig att motverka (se dom av den 11 september 2014, Essent Belgium, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, punkt 91 och där angiven rättspraxis).
- 85 Den fråga som uppkommer är således huruvida nämnda mål kan berättiga den ovannämnda särbehandlingen, det vill säga huruvida denna särbehandling är grundad på ett objektiva och skäligt kriterium, och står i proportion till det mål som eftersträvas.
- 86 Med hänsyn dels till mångfalden av de unionsbestämmelser och följaktligen de parametrar mot bakgrund av vilka de aktuella regionala förordningarnas proportionalitet (se punkt 65 ovan) ska prövas, dels till att det även är nödvändigt att i detta sammanhang beakta andra bestämmelser i direktiven 96/92 och 2003/54, vilka kommer att prövas nedan, finner EU-domstolen att det finns skäl att göra proportionalitetsbedömningen längre fram i denna dom.
- Artikel 3.2 och 3.3 i direktiv 96/92 och artikel 3.2 och 3.8 i direktiv 2003/54, vilka artiklar handlar om skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster
- 87 Det föreskrivs i både artikel 3.2 i direktiv 96/92 och artikel 3.2 i direktiv 2003/54 att medlemsstaterna får ålägga företag inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka bland annat kan avse miljöskydd, inbegripet klimatskydd.
- 88 Detta tycks, såsom även kommissionen har hävdade, vara fallet när det gäller de aktuella regionala förordningarna. Samtliga systemansvariga för distributionssystemen i Flandern åläggs nämligen genom förordningarna en skyldighet att kostnadsfritt distribuera grön el som av producenterna direkt har överförts till dessa distributionssystem eller till distributionssystemen i Belgien; förordningarna syftar på så vis till att gynna en ökning av produktionen av grön el.
- 89 Såsom även framgår av de bestämmelser som nämnts ovan i punkt 87, finner EU-domstolen emellertid, för det första, att de skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som införts enligt dessa bestämmelser ska vara icke-diskriminerande. Det föreskrivs dessutom i artikel 3.2 i direktiv 2003/54 att nämnda skyldigheter ska garantera att elföretag i unionen kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor.
- 90 Det framgår visserligen att samtliga systemansvariga för distributionssystemen omfattas av de aktuella regionala förordningarna, vilket innebär att det inte verkar som om det sker någon särbehandling mellan de systemansvariga. I punkt 82 ovan har det emellertid redan påpekats att nämnda förordningar inte desto mindre medför att distributionsavgift inte behöver betalas för den el som levererats av elleverantörer endast när elen är sådan grön el som överförts direkt till ett system i den

aktuella regionen eller till ett distributionssystem i den medlemsstat som regionen tillhör, och att elleverantörerna på så vis behandlas olika bland annat på grund av varifrån den gröna el som leverantörerna saluför kommer. Nämnade särbehandling kan således påverka elföretagens möjligheter att på lika villkor nå ut till nationella konsumenter i den mening som avses i artikel 3.2 i direktiv 2003/54.

- 91 Det framgår visserligen av artikel 3.8 i direktiv 2003/54 att medlemsstaterna – till skillnad från vad som gällde enligt regelverket i direktiv 96/92 i fråga om artikel 3.3 och artikel 16 däri (se, i detta hänseende, dom av den 7 juni 2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 65) – får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artikel 20 i direktiv 2003/54, i vilken det föreskrivs att tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystemen ska vara fri från diskriminering om tillämpningen av denna bestämmelse, rättsligt eller i praktiken, skulle kunna hindra elföretagen från att fullgöra sina skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. EU-domstolen har emellertid redan slagit fast att medlemsstaterna – för att kunna göra undantag från det som föreskrivs i artikel 20 i direktiv 2003/54 – bland annat ska kontrollera om de systemansvariga inte kan fullgöra sina skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster på något annat sätt som inte påverkar det fria tillträdet till systemen, vilket utgör en av de rättigheter som anges i direktiv 2003/54 (dom av den 22 maj 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 60).
- 92 EU-domstolen påpekar för det andra att de skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som införts i enlighet med direktiven 96/92 och 2003/54 ska, såsom även framgår av artikel 3.2 i respektive direktiv, fullgöras med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i fördraget. Bland dessa bestämmelser ingår inte endast artikel 90 i EG-fördraget (sedermera artikel 86 EG), som artikel 3.2 i respektive direktiv hänvisar till, utan även artikel 30 i EG-fördraget (sedermera artikel 28 EG) och artikel 36 i EG-fördraget (sedermera artikel 30 EG i ändrad lydelse), som handlar om fri rörlighet för varor, såsom bland annat framgår av skälen 3, 15 och 19 i direktiv 96/92.
- 93 Vad gäller artikel 86 EG har EU-domstolen redan slagit fast att även om artikel 3.2 i direktiv 2003/54, jämförd med artikel 86 EG, gör det möjligt att ålägga de företag som ansvarar för en allmännyttig tjänst skyldigheter avseende bland annat fastställande av priset för elleveranser, så måste en nationell lagstiftning som ålägger sådana skyldigheter kunna säkerställa att det eftersträvade målet uppnås, och får, för att överensstämma med proportionalitetsprincipen, inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (se dom av den 21 december 2011, Enel Produzione, C-242/10, EU:C:2011:861, punkt 55).
- 94 Vad avser bedömningen av huruvida de aktuella regionala åtgärderna är proportionerliga, har det emellertid redan påpekats i punkterna 65 och 86 ovan att det med hänsyn till de olika unionsbestämmelser mot bakgrund av vilka proportionalitetsbedömningen ska göras, så ska den bedömningen göras längre fram i denna dom.
- 95 De skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som införts enligt artikel 3.2 i både direktiv 96/92 och direktiv 2003/54 måste även vara förenliga med artiklarna 28 och 30 EG. Prövningen utifrån artiklarna 28 och 30 EG kommer att göras nedan.

Artiklarna 28 och 30 EG

- 96 Artikel 28 EG, som anger alla åtgärder med verkan motsvarande kvantitativa importrestriktioner är förbjudna mellan medlemsstaterna, avser, såsom även framgår av EU-domstolens fasta praxis, varje nationell åtgärd som kan utgöra ett hinder, direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, för handeln inom gemenskapen (se, bland annat, dom av den 11 juli 1974, Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, punkt 5, dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punkt 66, och dom av den 11 september 2014, Essent Belgium, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, punkt 77).

- 97 EU-domstolen konstaterar emellertid att sådana förordningar som de aktuella regionala förordningarna åtminstone indirekt och potentiellt kan hindra importen av el, särskilt grön el, från andra medlemsstater.
- 98 Sådana förordningar ska nämligen – i och med att de bland annat ger de driftsansvariga, särskilt elleverantörerna, ett incitament till att köpa grön el som producerats i den aktuella regionen eller i den medlemsstat som nämnda region tillhör på grund av den ekonomiska fördel som den kostnadsfria distributionen av sådan el medför – anses utgöra sådana åtgärder med verkan motsvarande en kvantitativ restriktion som avses i artikel 28 EG (se, analogt, dom av den 5 juni 1986, kommissionen/Italien, 103/84, EU:C:1986:229, punkterna 2 och 24 och där angiven rättspraxis).
- 99 Regionen Flandern och VREG har gjort gällande att varje eventuellt hinder för den fria rörligheten för el är av relativt begränsad omfattning, bland annat eftersom den mängd grön el som producerades i Flandern vid den aktuella tidpunkten fortfarande var relativt liten. Vad beträffar detta argument gör EU-domstolen följande bedömning. Även om det antas att en sådan omständighet verkligen var för handen, så faller en nationell åtgärd under alla omständigheter inte utanför det förbud som stadgas i artikel 28 EG redan på grund av att det importhinder som skapats är svagt och på grund av att det finns möjlighet att sälja de importerade varorna på annat sätt (se, bland annat, dom av den 5 juni 1986, kommissionen/Italien, 103/84, EU:C:1986:229, punkt 18 och där angiven rättspraxis).
- 100 Det följer vidare av fast rättspraxis att en nationell lagstiftning som utgör en åtgärd med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner emellertid kan motiveras av något av de skäl av allmänintresse som räknas upp i artikel 30 EG eller av tvingande krav. I båda fallen ska den nationella åtgärden i enlighet med proportionalitetsprincipen vara ägnad att säkerställa förverkligandet av det eftersträvade målet och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (se, bland annat, dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punkt 76 och där angiven rättspraxis).
- 101 Nationella åtgärder som kan hindra handeln inom gemenskapen kan således bland annat motiveras av tvingande miljöskydds krav och bland annat av behovet av att främja en ökad användning av förnybara energikällor för elproduktion. En sådan ökad användning av förnybara energikällor tjänar, såsom redan har påpekats i punkt 84 ovan, ett miljöskyddsändamål och syftar även till att skydda människors och djurs hälsa och liv och till att bevara växter, vilka utgör skäl av allmänintresse enligt uppräknningen i artikel 30 EG (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punkterna 77–80 och där angiven rättspraxis).
- 102 Det återstår under dessa omständigheter att kontrollera huruvida de aktuella regionala förordningarna är förenliga med proportionalitetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

- 103 Frågan huruvida sådana förordningar som de här aktuella regionala förordningarna är förenliga med bestämmelserna i artikel 3.1 och artikel 4 i direktiv 2001/77, artikel 3.2 och artikel 16 i direktiv 96/92, artikel 3.2 och 3.8 och artikel 20.1 i direktiv 2003/54, samt med artiklarna 28 och 30 EG ska – såsom framgår av punkterna 63, 85, 93 och 100 ovan – bedömas utifrån huruvida nämnda förordningar uppfyller de krav som följer av proportionalitetsprincipen.
- 104 För att detta ska vara fallet måste nämnda regionala förordningar (se även punkt 100 ovan) både vara ägnade att förverkliga det eftersträvade målet, vilket redan i punkterna 54, 84 och 101 ovan har fastställts vara berättigat då det består av att främja en ökning av produktionen av grön el, och vara nödvändiga för detta ändamål.

- 105 Såsom EU-domstolen redan har fastställt, kan den omständigheten att ett nationellt stödsystem är utformat på ett sådant sätt att det direkt gynnar produktionen av grön el, i stället för bara användningen därav, bland annat förklaras av att elens gröna beskaffenhet endast har samband med dess produktionssätt och att det således främst är på produktionsstadiet som miljöskyddsmålen avseende en minskning av utsläppen av växthusgaser kan förverkligas på ett verksamt sätt (se dom av den 11 september 2014, Essent Belgium, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, punkt 98 och där angiven rättspraxis).
- 106 Såsom redan har påpekats i punkt 62 ovan, följer det av artikel 3.1 och 3.2, jämförd med artikel 4 i direktiv 2001/77, att de nationella stödmekanismer till elproducenter som avses i artikel 4, vilka bland annat ska bidra till att medlemsstaterna genomför respektive nationella vägledande mål som medlemsstaterna har ålagts genom nämnda direktiv i princip ska leda till att den nationella produktionen av grön el förstärks (se dom av den 26 november 2014, Green Network, C-66/13, EU:C:2014:2399, punkt 57 och där angiven rättspraxis).
- 107 Denna omständighet – bland annat i samband med det förhållandet att unionsrätten inte inneburit någon harmonisering av de nationella systemen för stöd till grön el – får till följd att det i princip är tillåtet för medlemsstaterna att begränsa omfattningen av sådana system till produktion av grön el som är belägen inom deras respektive territorier (se, analogt, vad beträffar direktiv 2009/28, dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punkterna 94 och 97–99).
- 108 Angående frågan huruvida de nationella stödsystemen för produktion av grön el är ägnade att förverkliga det mål som syftar till att öka en sådan produktion, har EU-domstolen bland annat fastställt att en skyldighet att till minimipriser köpa grön el ger producenterna av denna eltyp en klar ekonomisk fördel, eftersom dessa, utan varje risk, garanteras en högre inkomst än vad de skulle kunna uppnå om nämnda reglering inte fanns (dom av den 13 mars 2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punkt 54).
- 109 EU-domstolen har även i samband med att den uttalat sig angående nationella stödsystem, i vilka den mekanism som benämns ”gröna certifikat” används, påpekat att skyldigheten för elleverantörerna att från producenterna av grön el erhålla en kvot i fråga om sådana certifikat bland annat avsåg att garantera producenterna en efterfrågan på de certifikat som de tilldelats och att därigenom underlätta avsetningen för den gröna el som de producerar till ett högre pris än marknadspriset för traditionell energi. EU-domstolen har i detta hänseende bland annat betonat att det således inte förefaller kunna ifrågasättas att ett sådant system utgör ett incitament för elproducenter i allmänhet att öka sin produktion av grön el. Följaktligen kan det inte heller ifrågasättas att systemet är ägnat att uppnå det legitima mål som eftersträvas i förevarande fall (se dom av den 11 september 2014, Essent Belgium, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, punkterna 109 och 110 och där angiven rättspraxis).
- 110 Sådana system för stöd till grön el, vars produktionskostnader ännu framstår som relativt höga i jämförelse med kostnaderna för att producera el från icke förnybara energikällor, syftar till sin natur bland annat till att på lång sikt främja investeringar i nya anläggningar genom att ge producenterna vissa garantier för framtida avsetning för den gröna el som de producerar (se dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, punkt 103).
- 111 Vad gäller det system för kostnadsfri distribution av grön el som införts genom de aktuella regionala förordningarna, påpekar EU-domstolen följande. Detta system – till skillnad från de nationella systemen för stöd till grön el i form av en skyldighet att köpa sådan el eller inneha gröna certifikat som punkterna ovan har aktualiserat – syftar inte till att bevilja ett direkt stöd till producenterna av grön el.
- 112 Den kostnadsfria distributionen av grön el utgör nämligen, såsom redan har påpekats i punkt 61 ovan, främst en ekonomisk fördel för leverantören av nämnda el; denna fördel kan i förekommande fall – bland annat utifrån det pris för försäljning av elen som leverantören fakturerar konsumenten – även i viss mån, och som en följd därav, komma konsumenten till godo.

- 113 En sådan stödmekanism bidrar däremot inte till att säkerställa att den ekonomiska fördel som därigenom ges till leverantörerna *in fine* faktiskt och huvudsakligen kommer att gynna producenterna av grön el, och i synnerhet de minsta lokala produktionsanläggningarna som regionen Flandern har uppgett sig vilja stödja, vilka inte samtidigt är både producent och leverantör.
- 114 Den vinst som sådana producenter av grön el i förekommande fall gör till följd av den ekonomiska fördelen ska nämligen tillskrivas olika osäkra marknadsrelaterade faktorer, såsom till exempel elpriset på marknaderna, anbud och efterfrågan, samt det maktförhållande som föreligger mellan de aktuella aktörerna jämte i vilken utsträckning som leverantörerna avser att låta producenterna gynnas av nämnda fördel.
- 115 Med hänsyn till att det eventuella stöd till producenten av grön el som det aktuella kostnadsfria systemet kan leda till är både indirekt, osäkert och oberäkneligt, anser EU-domstolen emellertid att det inte har visats att detta system är ägnat att förverkliga det legitima mål som eftersträvas och som syftar till att på ett effektivt sätt ge operatörerna ett incitament till att öka produktionen av grön el oavsett de merkostnader som detta medför, genom att därigenom bidra till att medlemsstaterna uppfyller de vägledande produktionsmål som de i detta hänseende har ålagt enligt artikel 3 i direktiv 2001/77.
- 116 På grund av att det eventuella stödet är både indirekt, osäkert och oberäkneligt, och eftersom det dessutom fanns andra sätt, såsom till exempel utfärdandet av gröna certifikat, vilka på ett säkert och effektivt sätt bidrar till att förverkliga det mål som syftar till att öka produktionen av grön el utan att bland annat utgöra hinder för införandet av det fria tillträdet för tredje parter till distributionssystemen på icke-diskriminerande villkor, vilket bland annat föreskrivs i artikel 20.1 i direktiv 2003/54 såsom en av de grundläggande åtgärder som ska vidtas för att fullborda den inre marknaden för el, finner EU-domstolen att de aktuella regionala förordningarna inte uppfyller de krav som följer av proportionalitetsprincipen. De hinder som förordningarna innebär för det fria tillträdet till distributionssystemen och den fria rörligheten för varor kan följaktligen inte motiveras av nämnda ändamål.
- 117 EU-domstolen anser således att eftersom sådana regionala förordningar som de här aktuella inte uppfyller de krav som följer av proportionalitetsprincipen, strider de mot bestämmelserna i såväl artiklarna 28 och 30 EG, som i artikel 3.2 och artikel 16 i direktiv 96/92, artikel 3.2, artikel 3.8 och artikel 20.1 i direktiv 2003/54 och artikel 3 och artikel 4 i direktiv 2001/77.

Artikel 12 EG

- 118 EU-domstolen har i punkten ovan fastställt att sådana regionala förordningar som de här aktuella bland annat strider mot artiklarna 28 och 30 EG. Vidare har den hänskjutande domstolen inte inkommit med någon förklaring till varför den anser att nämnda förordningar gett upphov till diskriminering på grund av nationalitet i den mening som avses i artikel 12 EG. Mot denna bakgrund saknas anledning för EU-domstolen att pröva förevarande mål utifrån nämnda artikel 12 EG.
- 119 Mot bakgrund av det ovan anförda ska frågorna besvaras enligt följande. Artiklarna 28 och 30 EG, samt artiklarna 3.2, 3.8 och 20.1 i direktiv 2003/54, artiklarna 3.2, 3.3 och 16 i direktiv 96/92, jämte artiklarna 3 och 4 i direktiv 2001/77, jämförda med varandra, ska tolkas så, att de utgör hinder för sådana förordningar som de aktuella regionala förordningarna vilka infört ett system med kostnadsfri distribution av grön el inom distributionssystemen i den aktuella regionen, vars nyttjande emellertid i den första förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av produktionsanläggningar direkt överförs till nämnda distributionssystem och i den andra förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av sådana produktionsanläggningar har överförs direkt till distributionssystem i den medlemsstat som nämnda region tillhör.

Rättegångskostnader

120 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artiklarna 28 och 30 EG, samt artiklarna 3.2, 3.8 och 20.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG, artiklarna 3.2, 3.3 och 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el, jämte artiklarna 3 och 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el, jämförda med varandra, ska tolkas så, att de utgör hinder för sådana förordningar som beslutit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 (den flamländska regeringens förordning om ändring av den flamländska regeringens förordning av den 28 september 2001) av den 4 april 2003 och beslutit van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (den flamländska regeringens förordning om gynnande av produktion av el från förnybara energikällor) av den 5 mars 2004, vilka infört ett system med kostnadsfri distribution av grön el inom distributionssystemen i den aktuella regionen, vars nyttjande emellertid i den första förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av produktionsanläggningar direkt överförs till nämnda distributionssystem och i den andra förordningen är begränsat till att endast gälla för grön el som av sådana produktionsanläggningar har överförts direkt till distributionssystem i den medlemsstat som nämnda region tillhör.

Underskrifter